

Financijsko poslovanje na temelju financijskih pokazatelja poduzeća Marina Šibenik d.o.o.

Stančić, Kristina

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Šibenik / Veleučilište u Šibeniku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:143:102059>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported](#) / [Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerađivanja 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-20**

Repository / Repozitorij:

[VUS REPOSITORY - Repozitorij završnih radova Veleučilišta u Šibeniku](#)



VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
ODJEL MENADŽMENTA
SPECIJALISTIČKI STUDIJ MENADŽMENTA

KRISTINA STANČIĆ
FINANCIJSKO POSLOVANJE NA TEMELJU FINANCIJSKIH
POKAZATELJA PODUZEĆA MARINA ŠIBENIK D.O.O.
ZAVRŠNI RAD

ŠIBENIK, 2015.

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
ODJEL MENADŽMENTA
SPECIJALISTIČKI STUDIJ MENADŽMENTA

**FINANCIJSKO POSLOVANJE NA TEMELJU FINANCIJSKIH
POKAZATELJA PODUZEĆA MARINA ŠIBENIK D.O.O.
ZAVRŠNI RAD**

Kolegij: UPRAVLJANJE TROŠKOVIMA

Mentor: Anita Grubišić, mag.oec., v.pred.

Student: Kristina Stančić

Matični broj studenta: 139801271

ŠIBENIK, rujan 2015.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. TEMELJNA FINACIJSKA IZVJEŠĆA I POKAZATELJI.....	4
2.1.Zakonske osnove.....	4
2.2.Struktura i sadržaj financijskih izvještaja	6
2.3.Vrste temeljnih financijskih izvještaja.....	7
2.3.1.Bilanca	8
2.3.2.Račun dobiti i gubitka.....	8
2.3.3.Izvješće o novčanom toku	9
2.3.4.Izvješće o promjenama kapitala	10
2.3.5.Bilješke uz financijske izvještaje	10
2.4.Financijski pokazatelji	11
2.4.1.Pokazatelji likvidnosti	12
2.4.2.Pokazatelji zaduženosti.....	13
2.4.3.Pokazatelji aktivnosti	14
2.4.4.Pokazatelji ekonomičnosti	15
2.4.5.Pokazatelji profitabilnosti	16
3. PODUZEĆE MARINA ŠIBENIK D.O.O.....	17
3.1.Osnovni podaci	17
3.2.Organizacijska struktura	18
3.3.Misija, vizija i ciljevi poslovanja	19
3.4.Analiza poslovanja poduzeća Marina Šibenik d.o.o.....	20
3.4.1.Horizontalna analiza bilance	20
3.4.2.Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka	22
3.4.3.Vertikalna analiza bilance.....	23
3.4.4.Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka.....	25

3.5. Analiza finansijskih pokazatelja	26
3.5.1. Pokazatelji likvidnosti	26
3.5.2. Pokazatelji zaduženosti.....	28
3.5.3. Pokazatelji aktivnosti.....	30
3.5.4. Pokazatelji ekonomičnosti.....	31
3.5.5. Pokazatelji profitabilnosti	32
 4. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA	33
5. ZAKLJUČAK	34
 Popis literature.....	35
Popis tablica	36

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA

Veleučilište u Šibeniku

Završni rad

Odjel menadžmenta

Specijalistički stručni studij menadžmenta

FINANCIJSKO POSLOVANJE NA TEMELJU FINANCIJSKIH POKAZATELJA PODUZEĆA MARINA ŠIBENIK D.O.O.

Kristina Stančić

BORAJSKA 29a , kstancic02@gmail.com

Sažetak rada

Analiza financijskih izvješća koju interno vrši vlasnik (dioničar) ili vlasnici društva ima dva cilja: analizirati stanje imovine, kapitala i obveza društva. Za analizu stanja imovine, kapitala i obveza društva, podloga je bilanca na određeni dan, dok je za analizu prihoda i rashoda te poslovnog rezultata podloga račun prihoda i rashoda za određeno period. Vlasnika (dioničara) ili vlasnike društva posebno interesira analiza ekonomičnosti, proizvodnosti i rentabilnosti. Menedžment i zaposlenici izvršenom analizom poslovanja saznaju koliko su uspješno upravljali, odnosno radili i što mogu očekivati u raspodjeli rezultata poslovanja, odnosno dobiti društva. Vjerovnici analizom poslovanja nastoje saznati kreditnu sposobnost društva, posebno za odobrenje kratkoročnih i dugoročnih kredita, odnosno za njihov povrat. Država, jedinice lokalne samouprave, odnosno porezna tijela ili organi nastoje analizom financijskih izvješća utvrditi pravu osnovicu za oporezivanje, jer društva često nastoje dobit koja se oporezuje na razne načine prikazati u manjem iznosu od stvarnoga, odnosno prikriti dio dobiti stvarajući tihe pričuve.

(40 stranica / 0 slika / 16 tablica / 38 literarnih navoda / jezik izvornika: hrvatski)

Rad je pohranjen u: Knjižnici Veleučilišta u Šibeniku

Ključne riječi: analiza, financijsko izvješće, likvidnost, ekonomičnost

Mentor: Anita Grubišić, mag.oec.,v.pred.

Rad je prihvaćen za obranu: 21.09.2015.

BASIC DOCUMENTATION CARD

Polytechnic of Šibenik

Final paper

Department of Management

Professional Undergraduate Studies of Management

FINANCIAL TRANSACTIONS ACCORDING TO FINANCIAL INDICATORS OF THE MARINA ŠIBENIK COMPANY

Kristina Stančić

BORAJSKA 29a, kstancic@gmail.com

Abstract

The analysis of financial statements is done internally by the owner (shareholder) or the owners of the company has two objectives: to analyze the condition of assets, liabilities and capital of society. For an analysis of state assets, capital and liabilities of the company, the balance is the basis on the day, while the analysis of income and expenditure and business results basis of income and expenditure for a certain period. The owners (shareholders) or the owners of the company particularly interested in the analysis of cost-effectiveness, productivity and profitability. Management and staff completed an analysis of business know how they successfully manage or work and what to expect in the distribution of results business or profit society. Creditors analysis of business trying to learn the creditworthiness of companies, particularly to permit short-term and long-term loans, or for their return. State, local government or tax authorities or authorities trying to analyzing financial statements to determine the right base for taxation, because companies often seek to profit is taxed in various ways to display in a smaller amount of actual or cover part of the product to get quiet reserve.

(40 pages / 0 figure / 16 tables / 38 references / original language: Croatian)

Stored in: Library of Polytechnic in Šibenik

Keywords: analysis, financial report, liquidity, economy

Mentor: Anita Grubišić, mag.oec.,v.pred.

Work accepted: 21.09.2015.

1. UVOD

Analiza poslovanja nekog poduzeća u suvremenom svijetu vrlo je važan faktor u poslovnom svijetu donošenja odluka. Analiza se najčešće provodi u svrhu detaljnog upoznavanja postojećeg financijskog stanja i položaja poduzeća u trenutnim tržišnim uvjetima. Osim što dioničarima, vlasnicima i menadžmentu pruža informacije neophodne za vođenje poslovanja, analiza doprinosi cjelokupnoj uspješnosti poslovanja poduzeća i održavanja stabilnog rasta i razvoja u turbulentnoj okolini.

Osim što je važan alat pri donošenju odluka, analiza pruža i informacije o tome kako je poduzeće poslovalo unutar određenog razdoblja i daje moguće procjene za daljnje korake u budućnosti. Osim što je važna dioničarima, menadžmentu i vlasnicima, pruža i adekvatne informacije mogućim potencijalnim investitorima i ulagačima.

Glavni cilj suvremenog poslovanja i osnivanja poduzeća jest ostvarivanje dobiti, odnosno zarade. Međutim, ponekad, ukoliko se dobro ne upravlja poslovanjem i ne postave dobre strategije, poduzeće može ostvarivati dobit, ali u znatno drukčijoj mjeri od one u kojoj možda može ostvarivati i veću dobit. Pravilno i racionalno upravljanje troškovima može značajno promijeniti sliku poslovanja poduzeća uz pretpostavku da su i prihodi pozitivni i da imaju tendenciju rasta. Da bi se to postiglo, potrebno je adekvatno upravljanje na svim razinama u poduzeću – od menadžmenta i marketinga do financija, računovodstva ali i ljudskih resursa kao možda najvažnijeg faktora.

Pri ostvarivanju zacrtanih ciljeva i strategija vrlo važnu ulogu imaju financijska izvješća i financijski pokazatelji poslovanja. Njihov primarni cilj je pružanje informacija o financijskom položaju, učinkovitosti poslovanja i promjenama financijskog položaja poduzeća što je vrlo važno za različite skupine korisnika financijskih izvještaja. Osnovni korisnici financijskih izvještaja poduzeća su interni korisnici – menadžment, dioničari, vlasnici, zaposlenici – te eksterni korisnici – potencijalni investitori, vjerovnici, dobavljači, investicijski fondovi, banke, država i njene institucije.

Upravo zbog navedenih činjenica, važnost financijske analize poslovanja uvelike doprinosi i rastu i razvoju poduzeća te spremnosti poduzeća na odgovore iz okoline. Pored toga, kvalitetna analiza podrazumijeva pravilnu interpretaciju pažljivo odabranih financijskih pokazatelja i njihovu usporedbu kroz određeno razdoblje.

Svrha ovog rada sastoji se u analizi poslovanja poduzeća Marina Šibenik d.o.o., jednog od možda najperspektivnijih poduzeća na području županije ali i šire. Zadatak analize je usporediti poslovanje poduzeća Marina Šibenik d.o.o. na temelju financijskih izvještaja, odnosno financijskih pokazatelja.

Ciljevi ovog rada sastoje se od definiranja pojmova usko povezanih s financijskom analizom, odnosno pojmova financijskih izvještaja i financijskih pokazatelja u skladu s zakonski propisanom regulativom, određivanja metoda za provedbu financijske analize, analize financijskih izvještaja poduzeća Marina Šibenik d.o.o., analize poslovanja putem financijskih pokazatelja, usporedbe poslovanja tijekom razdoblja te utvrđivanja trenutnog tržišnog položaja poduzeća.

Rad se sastoji od uvodnog dijela u kojem su opisani najznačajniji pojmovi, svrha, cilj i zadatak rada. Nakon uvodnog dijela slijede opće činjenice o financijskim analizama i financijskim pokazateljima poslovanja. Treći dio rada opisuje najvažnije činjenice poduzeća Marina Šibenik d.o.o. te daje analizu izvještaja i pokazatelja poslovanja. U završnom dijelu izvode se zaključna razmatranja na temelju rezultata dobivenih analizom te zaključak kao pretpostavka poslovanja poduzeća, trenutnog položaja i mogućnosti daljnjeg rasta, razvoja i poslovanja poduzeća.

Prilikom izrade rada, a u cilju provedbe što detaljnije i kvalitetnije analize, korištene su statističke metode (za izračun potrebnih podataka), metoda analize (za raščlanjivanje složenih podataka na jednostavnije modele primjene), metoda sinteze (za povezivanje dobivenih jednostavnih modela u cjelinu), metoda deskripcije (za opisivanje pojmova i podataka) te metoda komparacije (za usporedbu rezultata poslovanja u različitim razdobljima).

2. TEMELJNA FINANCIJSKA IZVJEŠĆA I POKAZATELJI

U cilju uspješnog poslovanja te rasta i razvoja poduzeća, poduzetnici u svakom trenutku žele raspolagati informacijama o trenutnom financijskom stanju poduzeća. Kako bi dobro planirali i nadzirali svoje poslove, „poduzetnici trebaju postati vješti u analiziranju podataka iz svojih financijskih izvješća. Međutim, poslovanje nisu samo brojevi. Vrlo malo poslovnih problema može se riješiti samo skupljanjem i analiziranjem financijskih podataka. Ipak, analiza financijskih izvještaja može poduzetnicima pomoći u donošenju ispravnih odluka.“¹

U svrhu provedbe financijske analize, poduzetnici, odnosno osobe odgovorne za sastavljanje financijskih izvještaja, koriste se temeljnim financijskim izvještajima i podacima koje sadrže kako bi došli do odgovora na brojna pitanja o poslovanju poduzeća. Ipak, ponekad brojke nisu dovoljne, već su potrebne i neke strukturne promjene i načini rada, a u tom pogledu je važna organizacijska struktura, kultura, etički kodeks i društveno odgovorno poslovanje.

Svako poduzeće mora djelovati na zakonom propisani način, ne samo u pogledu financija već i u pogledu svojih zaposlenika. Budući da je tema ovog rada financijskog karaktera, ovdje će biti isključivo govora o financijskim zakonima, regulativama, propisima i pravilima.

2.1. Zakonske osnove

Temelj financijskih izvješća u Republici Hrvatskoj postavljen je Zakonom o računovodstvu.² Ovim Zakonom se uređuje računovodstvo poduzetnika, svrstavanje poduzetnika, obveza vođenja knjigovodstvenih isprava i poslovnih knjiga, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja, tijelo standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja (GFI), revizija, sadržaj godišnjih izvješća, javna objava godišnjih izvještaja, Registar GFI-ja te obavljanje nadzora.

¹ Siropolis, C.N. (1990): *Menadžment malog poduzeća*, Mate d.o.o., Zagreb, op.cit., str. 390.

² *Zakon o računovodstvu (ZOR)*, NN 109/07, 54/13, 121/14

U smislu Zakona, poduzetnici se razvrstavaju na male, srednje i velike, ovisno o pokazateljima utvrđenim na zadnji dan poslovne godine koja prethodi tekućoj poslovnoj godini i to na temelju aktive, prihoda i prosječnog broja zaposlenika.

Prema Zakonu, godišnja financijska izvješća čine bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala te bilješke financijskih izvještaja. Godišnja financijska izvješća moraju pružiti istinit i objektivan prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja poduzetnika i sastavljaju se za poslovnu godinu koja je jednaka kalendarskoj godini. Poduzetnik je dužan sastaviti izvješća i u slučajevima statusnih promjena, otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije nad poduzetnikom i to sa stanjem na dan koji prethodi danu upisa statusne promjene, danu otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije.

Informacije o poslovanju pojedinog poduzetnika, korisnicima pruža Registar godišnjih financijskih izvještaja³. Registar predstavlja središnji izvor informacija o financijskom položaju i uspješnosti poslovanja određenog poduzeća.

Osim Zakona o računovodstvu, pri sastavljanju izvještaja i vođenju poslovnih knjiga, poduzetnici su se dužni pridržavati i pravila i propisa koje propisuju Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI)⁴, Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI)⁵ te Međunarodni računovodstveni standardi (MRS).⁶

Međunarodni računovodstveni standardi podrazumijevaju dogovorena pravila o pripremanju, priznavanju i prezentaciji računovodstvenih stavki poslovnih subjekata. Sukladno promjenama u okruženju, kao što su „neujednačen makroekonomski razvoj, ubrzan razvoj financijskih tržišta kapitala i slično, standardi se kontinuirano mijenjaju, nadopunjavaju ili stavljaju van uporabe. U skladu s navedenim, 2001. MRS-evi su nadopunjeni Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.“⁷

³ RGFI – Registar godišnjih financijskih izvještaja, FINA, dostupno na:

<http://rgfi.fina.hr/IzvjestajiRGFI.web/main/home.jsp>

⁴ Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI), NN 136/2009

⁵ Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI), NN 109/07

⁶ Međunarodni računovodstveni standardi, (MRS), NN 136/09

⁷ Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, dostupno na:

<http://www.hanfa.hr/getfile/39377/Me%C4%91unardni%20ra%C4%8Dunovodstveni%20standardi%20i%20Me%C4%91unardni%20standardi%20financijskog.pdf>

2.2. Struktura i sadržaj financijskih izvješća

Strukturu i sadržaj godišnjih financijskih izvješća određuje Ministarstvo financija Pravilnikom o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja⁸. Pravilnikom se propisuje struktura i sadržaj izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu za poduzetnike, pravne i fizičke osobe. Pravilnik propisuje da su poduzetnici dužni sastavljati izvještaje i iskazivati ih u kunama. Osim bilance i računa dobiti i gubitka, kao temeljnih izvještaja, poduzetnici su dužni sastaviti i bilješke uz financijske izvještaje.

Bilješke uz financijske izvještaje sadrže dodatne i dopunske informacije koje nisu prezentirane u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o novčanom tijeku i izvještaju o promjenama kapitala sukladno odredbama odgovarajućih standarda financijskog izvještavanja.

Poduzetnici koji su obvezni primjenjivati Međunarodne standarde financijskog izvještavanja sastavljaju godišnje financijske izvještaje prema strukturi i sadržaju sukladno odgovarajućim odredbama Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja, a poduzetnici koji su obvezni primjenjivati Hrvatske standarde financijskog izvještavanja sastavljaju godišnje financijske izvještaje prema strukturi i sadržaju sukladno odgovarajućim odredbama Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja.

Struktura i sadržaj temeljnih financijskih izvješća predloženih upravi, nadzornom odboru i vlasnicima „ne daje dovoljno informacija temeljem kojih se može utvrditi i objektivno ocijeniti kvaliteta uspješnog poslovanja sa stajališta pojedinog čimbenika poslovanja i njihovog ukupnog utjecaja. Kako se bez toga ne mogu donositi dobre odluke za postizanje boljeg ukupnog rezultata poslovanja poslužit će pokazatelji uspješnosti poslovanja društva. Pokazatelje uspješnosti poslovanja potrebno je utvrditi kako bi se dobila informacijska podloga potrebna za donošenje određenih poslovnih odluka. Na osnovi navedenog, moglo bi

⁸ Ministarstvo financija RH: *Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja*, na temelju čl.15. st.4. Zakona o računovodstvu, NN 109/7

se kazati da postoje tri glavna razloga zašto se obavlja financijska analiza poduzeća, odnosno zašto se analiziraju temeljni financijski izvještaji i ostvareni financijski pokazatelji:

1. potreba da se kontinuirano prati vlastita financijska situacija, analiziraju ostvareni financijski pokazatelji, planiraju financijski instrumenti i provodi financijski nadzor;
2. da se izračunaju i analiziraju financijski pokazatelji poslovnih partnera s kojima gospodarsko društvo stupa u različite poslovne odnose i
3. da se kod ulaganja u dugoročne vrijednosne papire detaljno provjeri bonitet emitenata dugoročnog vrijednosnog papira, odnosno da se potencijalnim ulagačima pruže sve relevantne informacije potrebne za donošenje odluke o ulaganju kapitala, te da ga se zaštititi od eventualne prijevare.⁹

2.3. Vrste temeljnih financijskih izvještaja

Analiza financijskih izvješća predstavlja „neophodan alat za detaljnije razumijevanje poslovanja tvrtke, donošenje relevantnih poslovnih odluka te u konačnici osiguranje doprinosa cjelokupnoj uspješnosti poslovanja poduzeća. Kao predmet same analize javlja se nekoliko tipova financijskih izvješća koji predstavljaju temelj čitavog postupka: bilanca – kao prikaz imovine i obveza poduzeća na određeni dan, račun dobiti i gubitka – kao prikaz prihoda, rashoda i njihove razlike za određeno razdoblje, izvješće o novčanom toku – kao prikaz primitaka i izdataka i njihove razlike za određeno razdoblje, izvješće o promjenama vlasničke glavnice te bilješke uz financijska izvješća.“¹⁰

Uz pomoć navedenih financijskih izvještaja, financijski analitičari i osobe koje u poduzećima sastavljaju financijska izvješća dolaze do podataka o financijskim pokazateljima, odnosno do podataka o „zdravlju“ poduzeća.

⁹ Vukoja, B.: *Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih kao temelj donošenja poslovnih odluka*, dostupno na: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:HGl15pb-0qkJ:www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf+&cd=1&hl=hr&ct=clnk&gl=hr>

¹⁰ *Financijska izvješća*, dostupno na: <http://www.proplus.hr/>

2.3.1. Bilanca

Bilanca predstavlja glavni financijski izvještaj. To je sustavni pregled imovine, obveza i kapitala određenog društva na određeni dan. Sastoji se od aktive – imovine i pasive – obveza. Daljnja razrada raščlanjuje imovinu na osnovna sredstva (zemljišta, zgrade, strojevi i sl.) i obrtna sredstva (novac, potraživanja, sirovine, poluproizvodi, gotova roba), a obveze na vlastiti kapital, tuđi kapital (kredit) i rezerve. Bilanca poduzetnicima daje sljedeće informacije:¹¹

- kolika je vrijednost njihovih poslova,
- koliko su uložili imovinu kao što su zalihe, zemljište i oprema,
- na koji način se financirala imovina, odnosno, odakle je proizašao novac za njezinu kupnju,
- tko ima i kakva potraživanja prema imovini.

Glavno pravilo u bilanci je da imovina mora biti jednaka izvorima imovine, odnosno, da je aktiva jednaka pasivi. Pravilo glasi:

$$\begin{aligned} \text{AKTIVA} &= \text{PASIVA} \\ \text{IMOVINA} &= \text{KAPITAL} + \text{OBVEZE} \end{aligned}$$

Desna strana bilance, odnosno pasiva (obveze i kapital) prikazuje „na koji je način poduzetnik financirao posao, a lijeva strana, odnosno aktiva (imovina) kazuje na koji je način poduzetnik uložio novac koji mu je povjeren. Imovina i obveze i dionički kapital uvijek su u ravnoteži zato što sva imovina mora biti od nekoga potraživana – bilo od ulagača ili zajmodavca.“¹²

2.3.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka (RDG) predstavlja temeljni financijski izvještaj „koji prikazuje prihode, rashode i financijski rezultat u određenom obračunskom razdoblju. Ukazuje na uspješnost poslovanja. U tom smislu, prihodi predstavljaju povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku povećanja imovine ili smanjenja obveza što ima za

¹¹ Siropolis, C.N., op.cit., str. 337.

¹² Ibid., str. 340.

posljedicu povećanje kapitala (glavnice), osim onog dijela koji proizlazi iz uplata vlasnika, a rashodi smanjenje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku smanjenja imovine ili povećanja obveza što ima za posljedicu smanjenje kapitala, osim onog dijela koji proizlazi iz raspodjele vlasnicima.“¹³

Razlika između prihoda i rashoda daje rezultat poslovanja koji može biti dobit ili gubitak. Pored toga, prihodi i rashodi prikazuju „promjene na imovini i obvezama u određenom vremenskom razdoblju koje su vezane uz povećanje ili smanjenje neto imovine odnosno kapitala. Taj odnos daje financijski rezultat koji ujedno predstavlja vezu između bilance i računa dobiti i gubitka. Realnost financijskog rezultata ovisi o realnosti procjene pozicija bilance.“¹⁴

2.3.3. Izvješće o novčanom toku

Izvješće o novčanom toku predstavlja temeljni financijski izvještaj koji prikazuje promjene u financijskom položaju poduzeća. Temeljni pojmovi vezani za izvještaj o novčanom toku su:¹⁵

- novac – novac u blagajni i novac na računu u banci,
- novčani ekvivalenti – visoko likvidna, kratkotrajna ulaganja koja se brzo mogu konvertirati u novac i koja nisu pod značajnim utjecajem rizika promjene vrijednosti,
- novčani primici,
- novčani izdaci.

Razliku između novčanih primitaka i novčanih izdataka čini novčani tok. Pritom, primici i izdaci mogu se javiti iz tri vrste aktivnosti i to:¹⁶

- poslovnih aktivnosti - glavne aktivnosti koje stvaraju prihod poduzeća i druge aktivnosti koje određuju dobit, osim investicijskih i financijskih aktivnosti,
- investicijskih aktivnosti - aktivnosti vezane uz stjecanje i otuđivanje dugotrajne imovine i drugih ulaganja koja nisu uključena u novčane ekvivalente,
- financijskih aktivnosti - aktivnosti vezane uz financiranje poslovanja i obuhvaćaju promjene vezane uz visinu i strukturu kapitala i obveza.

¹³ Žager, K.: *Račun dobiti i gubitka – izvještaj o dobiti*, Ekonomski fakultet Zagreb, dostupno na: <http://web.efzg.hr/dok/RAC/kzager/RA%C4%8CUN%20DOBITI%20I%20GUBITKA.pdf>

¹⁴ Ibid.

¹⁵ Sačer Mamić, I.: *Izvještaj o novčanom toku*, dostupno na: <http://web.efzg.hr/dok/RAC/imamic/4IZVJE%C5%A0TAJ%20O%20NOV%C4%8CANOM%20TOKU.pdf>

¹⁶ Ibid.

2.3.4. Izvješće o promjenama kapitala

Prema Međunarodnim računovodstvenim standardima, izvješće o promjenama kapitala prikazuje sve promjene na kapitalu koje su se dogodile između dva datuma bilance. Izvještaj o promjenama kapitala čini sastavni dio temeljnih financijskih izvještaja. Pokazuju se promjene koje su se na glavnici dogodile između dva obračunska razdoblja, odnosno "promjene u kapitalu koje su se dogodile između tekuće i prethodne godine ukazuju na povećanje ili smanjenje kapitala u promatranom razdoblju."¹⁷

Prema Međunarodnom računovodstvenom standardu 1¹⁸, u izvještaju o promjenama kapitala moraju se prikazati sljedeće pozicije:

- dobit ili gubitak razdoblja,
- sve stavke prihoda ili rashoda, dobiti i gubitaka koje prema zahtjevima drugih standarda treba direktno priznati u kapital te njihov ukupni iznos,
- učinak promjena računovodstvenih politika i ispravke temeljnih pogrešaka,
- dodatna ulaganja vlasnika i visina izglasanih dividendi,
- iznos zadržane dobiti ili gubitka na početku i na kraju razdoblja te promjene unutar tog razdoblja,
- usklađenja svake druge pozicije kapitala, kao npr. premije na dionice i rezerve na početku i na kraju razdoblja uz posebno, pojedinačno prikazivanje takvih promjena.

Najznačajnija promjena u kapitalu „proizlazi iz zadržane dobiti. Iznos zadržane dobiti povećava se sa stvaranjem dobiti, a smanjuje se za iznos ostvarenog gubitka te za iznos dividendi. Ponekad se prikazuje u skraćenoj formi a sve ostale informacije o promjenama kapitala se onda prikazuju u bilješkama uz financijska izvješća.“¹⁹

2.3.5. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje služe za detaljnije pojašnjavanje podataka sadržanih u financijskim izvještajima. One trebaju sadržavati sve podatke koje su bitne za bolje razumijevanje poslovanja poduzeća, a ne vide se izravno iz financijskih izvješća.

¹⁷ Skupina autora: *Analiza financijskih izvještaja*, Masmedia, Zagreb, 2008., str 87.

¹⁸ *Međunarodni računovodstveni standardi*, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2000., str 87.

¹⁹ Ibid.

Temeljna svrha bilješki uz financijske izvještaje je:²⁰

- pružiti informacije o osnovi za sastavljanje financijskih izvještaja i određenim računovodstvenim politikama,
- objaviti informacije prema zahtjevima Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja (MSFI) koje nisu prezentirane u bilanci, izvještaju o dobiti, izvještaju o promjenama glavnice ili izvještaju o novčanom toku,
- pružiti dodatne informacije koje nisu prezentirane u bilanci, izvještaju o dobiti, izvještaju o promjenama glavnice ili izvještaju o novčanom toku, ali su važne za razumijevanje bilo kojeg od njih.

Struktura i sadržaj bilješki uz financijske izvještaje nisu formalno propisani, međutim, Hrvatski standardi financijskog izvještavanja propisuju neke stavke koje bilješke trebaju sadržavati, kao što su naziv poduzetnika, veličina, sjedište, opis glavne aktivnosti, računovodstvene politike, vrijednost dionica, dividende i sl.

2.4. Financijski pokazatelji

Financijski pokazatelji predstavljaju brojčane vrijednosti koje prikazuju uspješnost poslovanja poduzeća. Pod pokazateljem se podrazumijeva „racionalan broj koji se dobije stavljanjem u odnos jedne ekonomske veličine s drugom ekonomskom veličinom. Kod stavljanja u odnos dvije veličine uvijek treba razmisliti o tome ima li smisla računati takav pokazatelj. Svaki pokazatelj može biti dodatna informacija za donošenje određenih odluka.“²¹

Postoji nekoliko skupina financijskih pokazatelja. U ovom poglavlju biti će obrađene najvažnije činjenice nekoliko grupa financijskih pokazatelja. U financijske pokazatelje ubrajamo:

1. pokazatelje likvidnosti;
2. pokazatelje zaduženosti;

²⁰ Skupina autora: *Računovodstvo*, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb 2010., str. 68.

²¹ *Financijski pokazatelji*, dostupno na:

http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:LTP_6IoRZUJ:www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza_financijski_pokazatelji.pdf+&cd=1&hl=hr&ct=clnk&gl=hr

3. pokazatelje aktivnosti;
4. pokazatelje ekonomičnosti;
5. pokazatelje profitabilnosti;
6. pokazatelje investiranja.

2.4.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost poduzeća da podmiri svoje dospjele obveze. Likvidnost predstavlja „svojstvo imovine ili njezinih pojedinih dijelova da se mogu pretvoriti u gotovinu dostatnu za pokriće preuzetih obveza. Likvidnost je uz rentabilnost jedno od osnovnih načela privređivanja poduzeća u robno-novčanoj privredi. Poduzeća u svom poslovanju teže očuvanju likvidnosti, tj. sposobnosti da pravovremeno podmiruje svoje obveze. Pokazatelji likvidnosti uspoređuju kratkoročne obveze s kratkoročnim ili tekućim izvorima dostupnim za podmirivanje kratkoročnih obveza.“²² Najučestaliji pokazatelji likvidnosti su:²³

1. koeficijent tekuće likvidnosti - pokazatelj je likvidnosti najvišeg stupnja jer u odnos dovodi pokriće i potrebe za kapitalom u roku od godine dana; ovaj pokazatelj mjeri sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze; smatra se kako koeficijent tekuće likvidnosti manji od 1,5 implicira mogućnost da poduzeće ostane bez sredstava za podmirenje kratkoročnih obveza; zadovoljavajuća vrijednost koeficijenta tekuće likvidnosti je ona koja ne odstupa značajno od industrijskog prosjeka, a ukoliko industrijski prosjek nije poznat, tada bi ovaj omjer trebao iznositi približno 2:1; formula za izračun koeficijenta tekuće likvidnosti glasi:

$$\text{koeficijent tekuće likvidnost} = \text{kratkotrajna imovina} / \text{kratkoročne obveze}$$

2. koeficijent ubrzane likvidnosti – posebno je mjerilo likvidnosti drugog stupnja; ovaj pokazatelj govori o tome ima li poduzeće dovoljno kratkoročnih sredstva da podmiri dospjele obveze, a bez prodaje zaliha; poželjna vrijednost koeficijenta ubrzane

²² Šarlija, N. (2009): *Financijska analiza*, Predavanja za kolegij „Analiza poslovanja poduzeća“, Ekonomski fakultet Osijek, op.cit., str. 3., dostupno na: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:3l6q-E_HOTMJ:www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza.doc.pdf+&cd=1&hl=hr&ct=clnk&gl=hr

²³ Ibid.

likvidnosti je približno jednaka omjeru 1:1; preporučena minimalna vrijednost ovog koeficijenta iznosi 0,9, a izračunava se prema sljedećoj formuli:

$$\text{koeficijent ubrzane likvidnosti} = (\text{kratkotrajna imovina} - \text{zalihe}) / \text{ukupne kratkoročne obveze}$$

3. koeficijent trenutne likvidnosti - računa se prema formuli:

$$\text{koeficijent trenutne likvidnosti} = \text{novac} / \text{ukupne kratkoročne obveze}$$

4. koeficijent financijske stabilnosti - definiran na sljedeći način treba biti manji od 1 jer se iz dijela dugoročnih izvora mora financirati kratkotrajna imovina; ako je veći od 1 znači da je dugotrajna imovina financirana iz kratkoročnih obveza, tj. da postoji deficit radnog kapitala; formula za izračun ovog koeficijenta glasi:

$$\text{koeficijent financijske stabilnosti} = \text{dugotrajna imovina} / (\text{kapital} + \text{kratkoročne obveze})$$

2.4.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti ili pokazatelji upotrebe poluge „pokazuju strukturu kapitala i načine na koje poduzeće financira svoju imovinu. Oni predstavljaju svojevrsnu mjeru stupnja rizika ulaganja u poduzeće, odnosno određuju stupanj korištenja posuđenih financijskih sredstava. Tvrtke sa značajno visokim stupnjem zaduženosti gube financijsku fleksibilnost, mogu imati probleme pri pronalaženju novih investitora, te se suočavaju s rizikom bankrota. Ipak, zaduženost nije nužno loša. Ukoliko je stupanj zaduženosti pod kontrolom i redovno se prati kroz vrijeme, a posuđena sredstva se koriste na pravi način, zaduženost može rezultirati porastom povrata na investirano.“²⁴

Najčešći pokazatelji zaduženosti su:²⁵

²⁴ Šarlija, N., op.cit., str. 5.

²⁵ Ibid.

1. koeficijent zaduženosti - pokazuje do koje mjere poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja, odnosno koji je postotak imovine nabavljen zaduživanjem; Što je veći odnos duga i imovine, veći je financijski rizik, a što je manji, niži je financijski rizik; u pravilu bi vrijednost koeficijenta zaduženosti trebala biti 50% ili manja; računa se prema sljedećoj formuli:

$$\text{koeficijent zaduženosti} = \text{ukupne obveze} / \text{ukupna imovina}$$

2. odnos duga i glavnice - gornja granica odnosa duga i glavnice je najčešće 2:1, s udjelom dugoročnog duga ne većim od jedne trećine; visoka vrijednost ovog pokazatelja ukazuje na moguće poteškoće pri vraćanju posuđenih sredstava i plaćanju kamata; odnos duga i glavnice se izračunava na sljedeći način:

$$\text{odnos duga i glavnice} = \text{ukupni dug (obveze)} / \text{ukupna glavnica}$$

2.4.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti „upućuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu, a računaju se na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. Visok iznos akumulirane amortizacije u odnosu prema iskazanoj dugotrajnoj imovini može biti indikator zastarjelosti i potrebe unapređenja, a značajan porast stanja novca može sugerirati da je sredstava previše. Pokazatelji aktivnosti izražavaju, u različitim oblicima, relativnu veličinu kapitala koja podržava obujam poslovnih transakcija. Ako je poznat koeficijent obrta, tada je moguće izračunati i prosječne dane vezivanja sredstava, tj. prosječno trajanje obrta. Svi nabrojani pokazatelji utvrđuju se na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka, a općenito pravilo govori kako je bolje da je koeficijent obrta što veći broj, tj. da je vrijeme vezivanja ukupne i pojedinih vrsta imovine što kraće.“²⁶ Najčešće korišteni omjeri su:²⁷

1. koeficijent obrta dugotrajne imovine - predstavlja omjer ukupnih prihoda i dugotrajne imovine a pokazuje koliko uspješno tvrtka koristi dugotrajnu imovinu s ciljem stvaranja prihoda; poželjno je postići što veću vrijednost pokazatelja jer to znači da je manje novca potrebnog za stvaranje prihoda vezano u dugotrajnoj imovini; opadajući

²⁶ Šarlija, N., op.cit., str. 7.

²⁷ Ibid.

pokazatelj može biti indikator prekomjernog investiranja u postrojenja, opremu ili neku drugu stalnu imovinu; formula za izračun glasi:

$$\text{koeficijent obrta dugotrajne imovine} = \text{ukupni prihod} / \text{dugotrajna imovina}$$

2. koeficijent obrta kratkotrajne imovine - govori koliko puta se kratkotrajna imovina tvrtke obrne u tijeku jedne godine, odnosno on mjeri relativnu efikasnost kojom poduzeće rabi kratkotrajnu imovinu za stvaranje prihoda; izračunava se na sljedeći način:

$$\text{koeficijent obrta kratkotrajne imovine} = \text{ukupni prihod} / \text{kratkotrajna imovina}$$

3. koeficijent obrta potraživanja - stavlja u omjer prihod od prodaje sa stanjem na kontu potraživanja; na temelju dobivene vrijednosti koeficijenta moguće je utvrditi prosječno trajanje naplate potraživanja; isto tako moguće je računati koeficijente obrta potraživanja za svakog pojedinog kupca; formula za izračun glasi:

$$\text{koeficijent obrta potraživanja} = \text{prihod od prodaje} / \text{potraživanja}$$

2.4.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti izračunavaju se na temelju računa dobiti i gubitka. Mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Ukoliko je vrijednost pokazatelja rentabilnosti manja od 1, to znači da poduzeće posluje s gubitkom. Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja stavlja u odnos ukupne prihode i ukupne rashode:

$$\text{ekonomičnost ukupnog poslovanja} = \text{ukupni prihodi} / \text{ukupni rashodi}$$

To je tzv. osnovni pokazatelj ekonomičnosti. Moguće je izračunavati i druge pokazatelje ekonomičnosti kao što su ekonomičnost poslovnih aktivnosti, ekonomičnost izvanrednih aktivnosti i ekonomičnost financiranja. Općenito pravilo za vrijednost pokazatelja ekonomičnosti podrazumijeva da je bolje da koeficijent ekonomičnosti bude što je moguće veći broj.

2.4.5. Pokazatelji profitabilnosti

Analizu profitabilnosti poslovanja poduzeća „opravdano se svrstava u najvažnije dijelove financijske analize. Pokazatelji profitabilnosti su odnosi koji povezuju profit s prihodima iz prodaje i investicijama, a ukupno promatrani pokazuju ukupnu učinkovitost poslovanja poduzeća.“²⁸ Najčešće korišteni pokazatelji profitabilnosti su:²⁹

1. marža profita - izračunava na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka; ukazuje na sposobnost menadžmenta u vođenju poduzeća; odnos neto dobiti prema prodaji u biti izražava razinu odnosa trošak/cijena u poslovanju; ako se marža profita pomnoži s koeficijentom obrta ukupne imovine, kao rezultat će se dobiti pokazatelj rentabilnosti imovine; to znači da se rentabilnost može povećati povećanjem koeficijenta obrta i/ili povećanjem marže profita; neto profitna marža se izračunava kao omjer neto dobiti i ukupnog prihoda, odnosno:

$$\text{neto marža profita} = \text{neto dobit} / \text{ukupni prihod}$$

2. stopa povrata imovine - je indikator uspješnosti korištenja imovine u stvaranju dobiti; ovaj pokazatelj pokazuje kolika je intenzivnost imovine poduzeća; stopa povrata imovine se izražava u postotku a izračunava na sljedeći način:

$$\text{stopa povrata imovine} = \text{neto dobit} / \text{ukupna imovina}$$

²⁸ Šarlija, N., op.cit., str. 10.-11.

²⁹ Ibid.

3. PODUZEĆE MARINA ŠIBENIK D.O.O.

U ovom poglavlju predstavljeno je jedno od najuspješnijih i najperspektivnijih poduzeća koja djeluju na području županije, ali i šire. Radi se o poduzeću s dugogodišnjom tradicijom u radu i iskustvu na području nautičkog turizma. Marina Šibenik d.o.o. poduzeće je koje se, osim nautičkim turizmom, bavi i nizom drugih usluga u turizmu.

3.1. Osnovni podaci

Marina Šibenik d.o.o. poznatija pod nazivom Marina Mandalina, odnosno D-Marin³⁰, nalazi se u Šibeniku. Marina je jedino odredište za super-jahte u Hrvatskoj koja ima sposobnost priveza jahti do 140m dužine s mogućnošću pružanja raznih usluga održavanja u susjednom brodogradilištu u blizini marine. Kapacitet marine je 429 vezova u moru od kojih je 79 mjesta specijalno dizajnirano za privezivanja super jahti.

Od početka 2012. godine, marinu je posjetio znatan broj međunarodno priznatih super-jahti različitih veličina od 40-95 metara. Osim mogućnosti snažne opskrbe električnom energijom i uvjetima neograničenog korištenja gaza, Marina Mandalina se također preporučuje kao idealno mjesto za pristajanje super jahti od strane vlasti. Također, cestovna povezanost Marine je jako dobra.

D-Marin Mandalina je nagrađena s pet zlatnih sidara od strane „The Yacht Harbour Association Hrvatska“ po svojoj kvaliteti pružanja usluga. U siječnju 2015. godine D -Marin Mandalina nagrađena je s 5 Zlatnih sidra od strane Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka Republike Hrvatske i to je jedina marina u Hrvatskoj nagrađena sa tako visokom kategorijom. Nadalje u 2015.-oj godini marina je nagrađena sa nagradom „Five Star Diamond“ od strane Američke akademije ugostiteljskih znanosti. Posljednje, ali ne i najmanje važno, D-Marin Mandalina je u 2015.-oj godini zauzela svoje mjesto među marinama s Plavom zastavom kao dokaz ekološke kompatibilnosti.

U sklopu Marine djeluje i nautički centar za pružanje usluga u nautičkom turizmu koje je jedan od najpoznatijih i najuspješnijih nautičkih centara na području Republike Hrvatske.

³⁰ D-Marin, Marina Mandalina, dostupno na: <http://www.mandalinamarina.hr/hr/marina/>

Pored pružanja usluga u nautičkom turizmu i usluga u djelatnosti marina, predmet poslovanja Marine Mandaline su i:³¹

- pružanje usluga u seljačkom, zdravstvenom, kongresnom, športskom, lovnom i drugim oblicima turizma, pružanje ostalih turističkih usluga;
- pripremanje hrane i pružanje usluga prehrane, pripremanje i usluživanje pića i napitaka i pružanje usluga smještaja;
- javni cestovni prijevoz putnika i tereta u unutarnjem i međunarodnom cestovnom prometu;
- pomorsko-tehničke i istraživačke usluge na moru i podmorju;
- održavanje i popravak motornih vozila;
- iznajmljivanje i posredovanje u iznajmljivanju vozila (rent-a-car) i plovni objekata, usluge skipera i sl;
- usluge putničke agencije;
- savjetovanje u vezi s poslovanjem i upravljanjem.

3.2. Organizacijska struktura

D-Marin Marina Grupa³² je tvrtka „Dogus Grupe“ i koja je jedna od najvećih konglomerata u Turskoj. Dogus Grupa je aktivna na osam ključnih poslovnih segmenta: financijske usluge, automobilska industrija, mediji, turizam i usluge, nekretnina, energije i zabave. Dogus Grupa posjeduje preko 200 tvrtki i zapošljava gotovo 35 tisuća ljudi što joj omogućuje da svojim klijentima ponudi visoku razinu tehnologije, kvalitetan brand i dinamične ljudske resurse. Dogus Grupa nastoji povećati vrijednost svog branda ne samo u Turskoj nego i u regionalnom i globalnom kontekstu.

D-Marin Marinas Grupa nastoji ponuditi uglednu globalnu mrežu premium marina destinacija u istočnom dijelu Sredozemnog i Jadranskog mora, postavljajući nove standarde putem jedinstvenih usluga za korisnike, inovativne infrastrukture, izvrsne socijalne ustanove i specijalizirano osoblje.

³¹ Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske: *Sudski registar*, dostupno na: https://sudreg.pravosudje.hr/registar/f?p=150:28:0::NO:28:P28_SBT_MBS:100003742

³² D-Marin Marina Mandalina, dostupno na: <http://www.mandalinamarina.hr/hr/marina/d-marin/>

D-Marin Marinas Grupa se opredjelila za jahting industriju u 2003. godini sa D-Marin Turgutreis marinom koja je locirana u Turskoj na poznatom poluotoku Bodrum. U 2009. godini grupaciji se pridružila i D-Marin Didim marina a u 2010. godini i D-Marin Gocek marina. U 2009. godini D-Marin Marinas se ulaskom Hrvatske u grupaciju s D-Marin Mandalina marinom i međunarodno proširila. Nakon D-Marin Mandalina marine u 2012. godini Dogus Grupa se pridružila i D-Marin Dalmacija marina i D-Marin Borik marina. D-Marin Grupa posjeduje 11,00% vlasništva jednog od najvećeg lanca marina na Mediteranu-ACI (Adriatic Croatia International) sa 21 marinom.

U prosincu 2012. godine ulazi u partnerstvo sa Lamda Development i Kiriacoulis Mediterranean Cruises Shipping što je rezultiralo ulaskom u grupaciju svjetskih superjacht marina Flisvos marine, koja je treća premium marina destinacija u Grčkoj, Gouvia, Lefkas i Zea, čime se povećava ukupni kapacitet D-Marin na gotovo 9.000 vezova. D-Marin je vrlo brzo stvorila pravu mrežu super-jahti i marina povezujući mnoge svjetske prestižne „yachting“ destinacije, stvarajući vrhunski doživljaj i nove prilike za sve vlasnike jahti i goste.

3.3. Misija, vizija i ciljevi

Od svog osnutka Dogus Grupa temelji sve svoje poslovne prakse na korporativnom poslovanju te ima misiju da doprinosi zajednici putem društvene odgovornosti projekata koje su preuzeli paralelno sa raznim tvrtkama ulaskom istih u grupaciju. D-Marin nastoji doprinijeti zajednici podržavajući društveni, kulturni, intelektualni i ekonomski razvoj lokalnih zajednica i okolnih regija. Zalaže se za integriranje (gdje je to prikladno) socijalnih i ekoloških elemenata u svim segmentima marine.

Marina priznaje duboku međuovisnost "zdravih" poduzeća i zajednica te nastoji biti dobar susjed, posvećujući svoje sposobnosti, resurse i ljude u stvaranju boljeg društvenog okruženja.

3.4. Analiza poslovanja poduzeća Marina Šibenik d.o.o.

Financijski izvještaji poduzeća Marina Šibenik d.o.o. predstavljaju sažete informacije o imovini, obvezama i kapitalu poduzeća u bilanci i rashodima u računu dobiti i gubitka. Prema dostupnim financijskim izvještajima poduzeća Marina Šibenik d.o.o., u ovom dijelu rada biti će provedene najznačajnije financijske analize.

3.4.1. Horizontalna analiza bilance

Horizontalna ili vodoravna analiza primjenjuje se „kod procjene trenda u poslovnim knjigama tijekom više godina. Najčešće se prikazuje u komparativnim financijskim izvještajima.“³³

Tablica 1. Horizontalna analiza bilance poduzeća Marina Šibenik d.o.o. 2012., 2013. i 2014. godina

Balanca za poduzetnike - horizontalna analiza					
	2012.	2013.	2014.	2014./2013.	2013./2012.
AKTIVA				(% pov/smanj)	(% pov/smanj)
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	-	-	-	-	-
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	153.772.569	147.637.942	140.116.376	-5,094602308	-3,989415694
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	308.145	195.599	123.433	-36,89487165	-36,52371449
II. MATERIJALNA IMOVINA	153.414.766	147.392.685	139.943.285	-5,054117849	-3,92535944
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	-	-	-	-	-
IV. POTRAŽIVANJA	-	-	-	-	-
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	49.658	49.658	49.658	0	0
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	9.158.641	5.216.752	2.804.530	-46,23992093	-43,04010824
I. ZALIHE	118.949	118.949	118.949	0	0
II. POTRAŽIVANJA	2.512.741	2.098.602	1.144.825	-45,4482079	-16,48156336
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	1.505.123	-	-	-	-
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	5.021.828	2.999.201	1.540.756	-48,62778453	-40,276708

³³ Shim, J.K., Siegel, J.G. (2007): *Upravljačke financije*, Zgombić & Partneri, Zagreb, op.cit., str. 23.

D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	-	-	-	-	-
E) UKUPNO AKTIVA	162.931.210	152.854.694	142.920.906	-6,498843928	-6,184521676
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	-	-	-	-	-
PASIVA					
A) KAPITAL I REZERVE	50.066.747	46.300.964	37.037.904	-20,00619253	-7,521525215
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	34.000.000	34.000.000	34.000.000	0	0
II. KAPITALNE REZERVE	24.788.507	24.788.507	24.788.507	0	0
III. REZERVE IZ DOBITI	-	-	-	-	-
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	-	-	-	-	-
V ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	-6.135.900	-8.721.760	-12.487.543	43,17687026	42,14312489
VI DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	-2.585.860	-3.765.783	-9.263.060	145,9796542	45,62980981
VII MANJINSKI INTERES	-	-	-	-	-
B) REZERVIRANJA	729.436	-	235.000	-	-
C) DUGOROČNE OBVEZE	97.791.287	89.895.058	79.611.196	-11,43985246	-8,074573147
D) KRATKOROČNE OBVEZE	12.023.068	14.439.889	22.686.947	57,11302905	20,10153315
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	2.320.672	2.218.783	3.349.859	50,97731504	-4,390495512
F) UKUPNO – PASIVA	162.931.210	152.854.694	142.920.906	-6,498843928	-6,184521676
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	-	-	-	-	-

Izvor: Autoričin vlastiti rad prema podacima javne objave³⁴

Iz prethodne horizontalne analize mogu se vidjeti trendovi tijekom posljednje tri godine pa je tako poduzeće u posljednje dvije godine smanjilo svoju kratkotrajnu imovinu u odnosu na prethodno razdoblje, a to se prvenstveno odnosi na potraživanja koja su u 2013. smanjena za 45,44% u odnosu na 2012. godinu, a u 2014. za 16,48% u odnosu na 2013.-u godinu. To znači da poduzeće ima trend ubrzanije naplate potraživanja nego li je imao u 2012.-oj godini.

³⁴ RGFI – javna objava, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>

Vrijednost dugotrajne imovine također je u 2013. i 2014. godini imala tendenciju pada i to za 5,09%, odnosno 3,99% u 2013.-oj u odnosu na 2012. Razlog tomu je amortizacija dugotrajne imovine koja smanjuje njezinu vrijednost. Pored toga, novac u banci i blagajni također se značajno smanjio u oba razdoblja, a činjenica da dugotrajna imovina nije porasla vodi zaključku kako je poduzeće imalo značajne tekuće troškove razdoblja i nije ulagalo u dugotrajnu imovinu. U prilog tomu ide i činjenica da je gubitak također porastao. S druge strane, poduzeće je u 2014.-oj godini smanjilo svoje dugoročne obveze za 11,44% u odnosu na 2013.-u, dok su se kratkoročne obveze povećale za čak 57,11% u istom razdoblju. To znači da poduzeće smanjuje vrijednost tuđih izvora financiranja (banaka i kreditnih institucija), a ima veće kratkoročne obveze, npr. obveze prema dobavljačima.

3.4.2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka

Tablica 2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Marina Šibenik d.o.o. 2012., 2013. i 2014. godina

Račun dobiti i gubitka za poduzetnike - horizontalna analiza				2014./2013.	2013./2012.
Naziv pozicije	2012.	2013.	2014.	(pov./smanj.)	(pov./smanj.)
I. POSLOVNI PRIHODI	21.066.129	25.853.339	20.720.893	-19,85215914	22,72467808
II. POSLOVNI RASHODI	18.611.358	22.601.147	23.918.497	5,828686482	21,43738786
III. FINANCIJSKI PRIHODI	189.031	216.079	28.004	-87,03992521	14,30876417
IV. FINANCIJSKI RASHODI	5.235.798	7.234.054	6.038.952	-16,52050151	38,16526153
V UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	-	-	-	-	-
VI UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	-	-	-	-	-
VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	6.136	-	-	-	-
VIII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	-	-	54.508	-	-
IX. UKUPNI PRIHODI	21.261.296	26.069.418	20.748.897	-20,40905171	22,61443517
X. UKUPNI RASHODI	23.847.156	29.835.201	30.011.957	0,592441123	25,11010118
XI DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	-2.585.860	-3.765.783	-9.263.060	145,9796542	45,62980981
XII. POREZ NA DOBIT	-	-	-	-	-
XIII DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	-2.585.860	-3.765.783	-9.263.060	145,9796542	45,62980981

Izvor: Autoričin vlastiti rad prema podacima javne objave

Prema horizontalnoj analizi računa dobiti i gubitka može se utvrditi kako je poduzeće Marina Šibenik d.o.o. u 2014.-oj godini u odnosu na prethodnu zabilježilo pad ukupnih prihoda za 20,41%, dok je 2013. zabilježen rast u odnosu na 2012. godinu za 22,61%. S druge strane, ukupni rashodi porasli su u oba razdoblja – 2013. za 25,11% u odnosu na 2012., a 2014. neznatno, za 0,59%. Sukladno tomu, rastao je i ostvareni gubitak koji se bilježi od 2011. godine.

3.4.3. Vertikalna analiza bilance

U vertikalnoj, odnosno okomitoj analizi, „značajna pozicija u financijskom izvještaju se uzima kao bazna vrijednost i sve ostale stavke financijskog izvještaja se uspoređuju s njom. Kod provođenja okomite analize na bilanci, preporučeno je ukupnoj imovini dodijeliti 100%. Svaki konto imovine je, prema tome, izražen kao postotak od ukupne imovine. Ukupne obveze i vlastiti kapital su isto prikazane kao 100%. Svaki konto obveze i kapitala je izražen kao postotak ukupnih obveza i vlastitog kapitala.“³⁵

Tablica 3. Vertikalna analiza bilance poduzeća Marina Šibenik d.o.o. za 2012., 2013. i 2014. godinu

Bilanca za poduzetnike - vertikalna analiza						
	2012.		2013.		2014.	
	iznos	%	iznos	%	iznos	%
AKTIVA						
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	-	-	-	-	-	-
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	153.772.569	94,38%	147.637.942	96,59%	140.116.376	98,04%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	308.145	0,20%	195.599	0,13%	123.433	0,09%
II. MATERIJALNA IMOVINA	153.414.766	99,77%	147.392.685	99,83%	139.943.285	99,88%
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	-	-	-	-	-	-
IV. POTRAŽIVANJA	-	-	-	-	-	-
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	49.658	0,03%	49.658	0,03%	49.658	0,04%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	9.158.641	5,62%	5.216.752	3,41%	2.804.530	1,96%

³⁵ Shim, J.K., Siegel, J.G., op.cit., str. 25.

I. ZALIHE	118.949	1,30%	118.949	2,28%	118.949	4,24%
II. POTRAŽIVANJA	2.512.741	27,44%	2.098.602	40,23%	1.144.825	40,82%
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	1.505.123	16,43%	-	-	-	-
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	5.021.828	54,83%	2.999.201	57,49%	1.540.756	54,94%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	-	-	-	-	-	-
E) UKUPNO AKTIVA	162.931.210	100,00%	152.854.694	100,00%	142.920.906	100,00%
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	-	-	-	-	-	-
PASIVA						
A) KAPITAL I REZERVE	50.066.747	30,73%	46.300.964	30,29%	37.037.904	25,91%
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	34.000.000	67,91%	34.000.000	73,43%	34.000.000	91,80%
II. KAPITALNE REZERVE	24.788.507	49,51%	24.788.507	53,54%	24.788.507	66,93%
III. REZERVE IZ DOBITI	-	-	-	-	-	-
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	-	-	-	-	-	-
V ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	-6.135.900	-12,26%	-8.721.760	-18,84%	-12.487.543	-33,72%
VI DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	-2.585.860	-5,16%	-3.765.783	-8,13%	-9.263.060	-25,01%
VII MANJINSKI INTERES	-	-	-	-	-	-
B) REZERVIRANJA	729.436	0,45%	-	-	235.000	0,16%
C) DUGOROČNE OBVEZE	97.791.287	60,02%	89.895.058	58,81%	79.611.196	55,70%
D) KRATKOROČNE OBVEZE	12.023.068	7,38%	14.439.889	9,45%	22.686.947	15,87%
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	2.320.672	1,42%	2.218.783	1,45%	3.349.859	2,34%
F) UKUPNO – PASIVA	162.931.210	100,00%	152.854.694	100,00%	142.920.906	100,00%
G) IZVANBILANČNI ZAPISI	-	-	-	-	-	-

Izvor: Autoričin vlastiti rad prema podacima javne objave

Prema vertikalnoj analizi bilance, u posljednja tri razdoblja, najznačajniji dio imovine poduzeća Marina Šibenik d.o.o. čini dugotrajna imovina. Njen najveći udio je u 2014.-oj godini i iznosi 98,04% ukupne imovine. U dugotrajnoj imovini pak, najznačajniji udio ima materijalna imovina sa 99,88% u istom razdoblju. Udio kratkotrajne imovine u ukupnoj imovini u posljednje tri godine ima tendenciju pada za razliku od dugotrajne imovine. Od kratkotrajne imovine najznačajniji udio ima nova u blagajni i na banci. S druge strane, izvor imovine najviše je financiran dugoročne pa su dugoročne obveze sa 55,70% najzastupljenije u strukturi kapitala, iako je njihov udio iz godine u godinu sve manji.

3.4.4. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka

Vertikalna analiza se koristi za „otkrivanje unutarnje strukture poduzeća. Ona upućuje na postojeću vezu između svake stavke računa dobiti i gubitka i prihoda. Uz omogućavanje ovakve unutarnje procjene, rezultati okomite analize se koriste za daljnju procjenu relativne pozicije društva u djelatnosti.“³⁶

Tablica 4. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Marina Šibenik d.o.o. za 2012., 2013. i 2014. godinu

Račun dobiti i gubitka za poduzetnike - vertikalna analiza						
Naziv pozicije	2012.		2013.		2014.	
	iznos	%	iznos	%	iznos	%
I. POSLOVNI PRIHODI	21.066.129	99,08%	25.853.339	99,17%	20.720.893	99,87%
II. POSLOVNI RASHODI	18.611.358	87,54%	22.601.147	86,70%	23.918.497	115,28%
III. FINANCIJSKI PRIHODI	189.031	0,89%	216.079	0,83%	28.004	0,13%
IV. FINANCIJSKI RASHODI	5.235.798	24,63%	7.234.054	27,75%	6.038.952	29,10%
V UDIO U DOBITI OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	-	-	-	-	-	-
VI UDIO U GUBITKU OD PRIDRUŽENIH PODUZETNIKA	-	-	-	-	-	-
VII. IZVANREDNI - OSTALI PRIHODI	6.136	0,03%	-	-	-	-
VIII. IZVANREDNI - OSTALI RASHODI	-	-	-	-	54.508	0,26%
IX. UKUPNI PRIHODI	21.261.296	100,00%	26.069.418	100,00%	20.748.897	100,00%
X. UKUPNI RASHODI	23.847.156	112,16%	29.835.201	114,45%	30.011.957	144,64%

Izvor: Autoričin vlastiti rad prema podacima javne objave

³⁶ Shim, J.K., Siegel, J.G., op.cit., str. 25.

Prema prethodnoj vertikalnoj analizi, tijekom posljednje tri godine udio rashoda u prihodima značajno premašuje same prihode pa ostaje za zaključiti kako je poduzeće poslovalo s gubicima. U 2014.-oj godini taj je odnos najveći, odnosno, sami poslovni rashodi premašuju poslovne prihode. Pored toga, udio financijskih rashoda se tijekom razdoblja povećavao.

3.5. Analiza financijskih pokazatelja

Za razliku od analize financijskih izvještaja koja prikazuje procjene prošlih financijskih rezultata društva i njihovih izgleda u budućnosti, analiza financijskih pokazatelja „uspoređuje brojeve različitih kategorija. To se postiže analizom naturalnih i financijskih pokazatelja. Pored toga, postoji niz pokazatelja koje analitičar može koristiti, ovisno o tome koje odnose smatra važnima.“³⁷

3.5.1. Pokazatelji likvidnosti

Kako je i u prethodnim poglavljima navedeno, likvidnost predstavlja sposobnost društva da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze i iznimno je važna za obavljanje poslovne aktivnosti, posebice u nepovoljnom razdoblju.

U ovom poglavlju biti će analizirani pokazatelji likvidnosti poduzeća Marina Šibenik d.o.o. za razdoblje od posljednje tri godine.

Tablica 5. Koeficijent tekuće likvidnosti

GODINA	KRATKOTRAJNA IMOVINA	KRATKOROČNE OBVEZE	KOEFICIJENT
2012.	9.158.641,00	12.023.068,00	0,76176
2013.	5.216.752,00	14.439.889,00	0,36127
2014.	2.804.530,00	22.686.947,00	0,12362

Izvor: Autoričin vlastiti rad prema podacima javne objave

³⁷ Shim, J.K., Siegel, J.G., op.cit., str. 25.

Poduzeće Marina Šibenik d.o.o. u posljednje tri godine ima problema s likvidnosti, budući da koeficijent tekuće likvidnosti tijekom svih godina ima tendenciju pada a iznosi <1,5 što implicira mogućnost da poduzeće ostane bez sredstava za podmirenje svojih kratkoročnih obveza, a pogotovo u slučaju ako koeficijent nastavi s padom. Primjerice, u prethodnoj, 2014.-oj godini poduzeće je bilo sposobno pokriti tek 12,36% svojih tekućih obveza iz kratkoročne imovine.

Tablica 6. Koeficijent ubrzane likvidnosti

GODINA	KRATKOTRAJNA IMOVINA	ZALIHE	KRATKOROČNE OBVEZE	KOEFICIJENT
2012.	9.158.641,00	118.949,00	12.023.068,00	0,75186
2013.	5.216.752,00	118.949,00	14.439.889,00	0,35304
2014.	2.804.530,00	118.949,00	22.686.947,00	0,11838

Izvor: Autoričin vlastiti rad prema podacima javne objave

Koeficijent ubrzane likvidnosti poduzeća također je loš. Ukoliko je koeficijent tekuće likvidnosti na značajno niskoj razini, za pretpostaviti je kako će loš biti i koeficijent ubrzane likvidnosti budući da i da poduzeće proda zalihe, ono nije likvidno, odnosno ne može podmiriti svoje tekuće obveze iz kratkotrajne imovine. Ovaj koeficijent kod poduzeća Marina Šibenik d.o.o. također ima tendenciju pada u posljednje tri godine.

Tablica 7. Koeficijent trenutne likvidnosti

GODINA	NOVAC	KRATKOROČNE OBVEZE	KOEFICIJENT
2012.	5.021.828,00	12.023.068,00	0,417682741
2013.	2.999.201,00	14.439.889,00	0,207702497
2014.	1.540.756,00	22.686.947,00	0,067913766

Izvor: Autoričin vlastiti rad prema podacima javne objave

Iz izračuna koeficijenta trenutne likvidnosti, jasno je kako poduzeće nema dovoljno likvidne kratkotrajne imovine, odnosno novca da bi podmirilo svoje kratkoročne obveze. Također, kao i prethodna dva pokazatelja, u posljednje tri godine i ovaj pokazatelj bilježi pad.

Tablica 8. Koeficijent financijske stabilnosti

GODINA	DUGOTRAJNA IMOVINA	KAPITAL	DUGOROČNE OBVEZE	KOEFICIJENT
2012.	153.772.569,00	50.066.747,00	97.791.287,00	1,040001445
2013.	147.637.942,00	46.300.964,00	89.895.058,00	1,084010677
2014.	140.116.376,00	37.037.904,00	79.611.196,00	1,201178372

Izvor: Autoričin vlastiti rad prema podacima javne objave

Budući da je koeficijent financijske stabilnosti u posljednje tri godine veći od 1, to znači da se tijekom svih razdoblja dugotrajna imovina financira iz kratkoročnih obveza. U obrnutom slučaju, iz dijela dugoročnih izvora financirala bi se kratkotrajna imovina. Također, koeficijent tijekom posljednja tri razdoblja ima tendenciju rasta što znači da poduzeće koristi kratkoročne izvore da bi financiralo dugotrajnu imovinu, što je dobar pokazatelj i financijske stabilnosti i upravljanja poslovanjem.

3.5.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelj zaduženosti „uspoređuje ukupne obveze s ukupnom imovinom i predstavlja postotak ukupnih sredstava dobivenih od vjerovnika. Vjerovnici su zadovoljni ako je pokazatelj niži stoga što znači da je pričuva za vjerovnike veća u slučaju da se nad društvom otvori stečaj.“³⁸

Osim što su važni vjerovnicima, pokazatelji zaduženosti vrlo su važni i drugim korisnicima budući da pokazuju na financijsko „zdravlje“ poduzeća, odnosno, u kojoj mjeri je poduzeće zaduženo i da li ima mogućnosti za poboljšati svoju situaciju. Ovaj koeficijent pokazuje do

³⁸ Shim, J.K., Siegel, J.G., op.cit., str. 30.

koje mjere poduzeće koristi zaduživanje kao oblik financiranja, odnosno koliki je postotak imovine nabavljan zaduživanjem.

Tablica 9. Koefficient zaduženosti

GODINA	UKUPNE OBVEZE	UKUPNA IMOVINA	KOEFIKIJENT
2012.	109.814.355,00	162.931.210,00	0,673992141
2013.	104.334.947,00	152.854.694,00	0,682576009
2014.	102.298.143,00	142.920.906,00	0,715767524

Izvor: Autoričin vlastiti rad prema podacima javne objave

Budući da bi vrijednost ovog koefficienta trebala biti 50,0% i manja, vidljivo je kako se u slučaju poduzeća Marina Šibenik d.o.o. koefficient povećavao u posljednje tri godine. To znači da je poduzeće više od 50,0% svoje imovine nabavilo zaduživanjem. Konkretno, u 2012.-oj godini poduzeće je 67,4% svoje imovine nabavilo zaduživanjem, 2013. 68,3%, a 2014. 71,58%.

Tablica 10. Odnos duga i glavnice

GODINA	UKUPNI DUG (OBVEZE)	UKUPNA GLAVNICA	KOEFIKIJENT
2012.	109.814.355,00	50.066.747,00	2,193359097
2013.	104.334.947,00	46.300.964,00	2,253407661
2014.	102.298.143,00	37.037.904,00	2,761985208

Izvor: Autoričin vlastiti rad prema podacima javne objave

Prema izračunatom koefficientu odnosa duga i glavnice, vidljivo je kako poduzeće ima gornju granicu odnosa duga i glavnice te visoka vrijednost ovog pokazatelja, u 2014.-oj godini posebice, ukazuje na moguće poteškoće pri vraćanju posuđenih sredstava i plaćanju kamata.

3.5.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti najčešća su mjera djelotvornosti kojom menadžment poduzeća angažira imovinu koju su mu povjerili vlasnici. Ovi pokazatelji upućuju i na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu.

Tablica 11. Koeficijent obrta dugotrajne imovine

GODINA	UKUPNI PRIHOD	DUGOTRAJNA IMOVINA	KOEFICIJENT
2012.	21.261.296,00	153.772.569,00	0,138264556
2013.	26.069.418,00	147.637.942,00	0,176576682
2014.	20.748.897,00	140.116.376,00	0,148083312

Izvor: Autoričin vlastiti rad prema podacima javne objave

Prethodni pokazatelj, zbog niskih vrijednosti, ukazuje na činjenicu da poduzeće u velikoj mjeri koristi dugotrajnu imovinu kako bi stvaralo prihode. Gornji pokazatelji ukazuju i na to da je poduzeću potrebno više novca iz dugotrajne imovine za stvaranje prihoda. Ipak, pokazatelj u posljednje tri godine ima tendenciju rasta, odnosno veći je u odnosu na, primjerice 2012.-u godinu. To znači i da poduzeće nema prevelika investiranja u opremu, postrojenja i sl.

Tablica 12. Koeficijent obrta kratkotrajne imovine

GODINA	UKUPNI PRIHOD	KRATKOTRAJNA IMOVINA	KOEFICIJENT
2012.	21.261.296,00	9.158.641,00	2,321446599
2013.	26.069.418,00	5.216.752,00	4,99725078
2014.	20.748.897,00	2.804.530,00	7,398350882

Izvor: Autoričin vlastiti rad prema podacima javne objave

Gornji pokazatelj ukazuje na to koliko puta se kratkotrajna imovina obrne u razdoblju od jedne godine. Prema tome, najuspješnija je 2014.-a godina u kojoj su se novac, potraživanja i druga kratkotrajna imovina obrnuli čak 7 puta. To pokazuje i veliku efikasnost kojom poduzeće koristi kratkotrajnu imovinu za stvaranje prihoda.

Tablica 13. Koeficijent obrta potraživanja

GODINA	PRIHOD OD PRODAJE	POTRAŽIVANJA	KOEFICIJENT
2012.	21.066.129,00	2.512.741,00	8,383724785
2013.	25.853.339,00	2.098.602,00	12,31931495
2014.	20.720.893,00	1.144.825,00	18,0996161

Izvor: Autoričin vlastiti rad prema podacima javne objave

Koeficijent obrta potraživanja u posljednje tri godine ukazuje na porast, što znači da je, za razliku od 2012.-e godine, u 2014.-oj poduzeću bilo potrebno čak dva puta više vremena da naplati svoja potraživanja nego u 2012. godini. Poduzeće treba težiti smanjenju ovog koeficijenta.

3.5.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Za pokazatelje ekonomičnosti potrebna je analiza podataka iz računa dobiti i gubitka. Mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.

Tablica 14. Pokazatelje ekonomičnosti

GODINA	UKUPNI PRIHOD	UKUPNI RASHOD	POKAZATELJ
2012.	21.261.296,00	23.847.156,00	0,891565267
2013.	26.069.418,00	29.835.201,00	0,873780539
2014.	20.748.897,00	30.011.957,00	0,691354349

Izvor: Autoričin vlastiti rad prema podacima javne objave

Budući da je vrijednost pokazatelja ekonomičnosti manja od 1 u posljednje tri godine, može se zaključiti kako je poduzeće u posljednjim razdobljima poslovalo s gubitkom, a najveći gubitak ostvaren je 2014.-e godine budući da je pokazatelj ekonomičnosti ima najmanju vrijednost.

3.5.5. Pokazatelji profitabilnosti

Sukladno prethodnim pokazateljima i njihovim izračunima, i bez izračuna pokazatelja, vidljivo je kako poduzeće nije bilo profitabilno u posljednje tri godine. To dokazuju i sljedeći pokazatelji.

Tablica 15. Neto marža profita

GODINA	NETO DOBIT	UKUPNI PRIHOD	POKAZATELJ
2012.	-2.585.860,00	21.261.296,00	-0,121622878
2013.	-3.765.783,00	26.069.418,00	-0,144452132
2014.	-9.263.060,00	20.748.897,00	-0,446436261

Izvor: Autoričin vlastiti rad prema podacima javne objave

Tablica 16. Stopa povrata imovine

GODINA	NETO DOBIT	UKUPNA IMOVINA	POKAZATELJ
2012.	-2.585.860,00	162.931.210,00	-0,01587087
2013.	-3.765.783,00	152.854.694,00	-0,024636358
2014.	-9.263.060,00	142.920.906,00	-0,064812491

Izvor: Autoričin vlastiti rad prema podacima javne objave

Negativni pokazatelji profitabilnosti ukazuju na loše vođenje poduzeća i lošu sposobnost od strane menadžmenta budući da posljednjih nekoliko godina poduzeće ostvaruje sve veće gubitke.

4. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Prema prethodnim analizama financijskih izvještaja i financijskih pokazatelja, vidljivo je kako je poduzeće Marina Šibenik d.o.o. posljednjih nekoliko godina imalo problema i sa likvidnošću i zaduživanjem, što nikako nije bilo dobro za samo poslovanje poduzeća.

Problem sa likvidnošću i neuspješnim držanjem pod kontrolom obveza, u velikoj mjeri poduzeće je u narednoj budućnosti (već krajem 2014.), a pogotovo u 2015.-oj godini, riješilo na način da je prodalo većinu udjela turskoj Dogus Grupi. Pored toga, problem je bio i mogući stečaj poduzeća koji je, tadašnjim vlasnicima, bio nezamisliv. Dovlačenjem stranih investitora i njihovim ulaganjima, tek ostaje za vidjeti hoće li se poslovanje poduzeća Marina Šibenik poboljšati i krenuti pozitivnim rastom.

Osim toga, ostali koeficijenti i pokazatelji poslovanja ukazuju na vrlo lošu sliku o financijskom zdravlju poduzeća pa je i na neki način nejasno kako se uspjelo privući investitore ukoliko su i sami imali uvid u financijsko stanje. Međutim, činjenica je da se u suvremenom poslovanju investitori ponekad više vode potencijalima i mogućnostima ulaganja, lokacije i poslovanja, nego samim financijskim stanjem poduzeća. Svjesni su činjenice da, ako poduzeće posluje dobro i ima financijsku stabilnost i visok utjecaj i položaj na tržištu, će ih to koštati mnogo više (jer će platiti sve dotadašnje uspjehe poduzeća) nego u slučaju kada je poduzeće u problemima. Ponekad je jeftinije i jednostavnije preuzeti sve obveze i dugovanja nego ulagati u nešto što je već stvorilo imidž i potencijal na tržištu. Na ovaj način, investitori sami stvaraju destinaciju podižu poslovanje na veću razinu.

5. ZAKLJUČAK

Cilj ovog rada je bio prikupiti i analizirati podatke vezane za poslovanje poduzeća Marina Šibenik d.o.o. za vremensko razdoblje od 2012. – 2014. godine. Glavni cilj pokretanja poslovanja svakog poduzeća je stvaranje visokih prihoda i u konačnici dobiti poslovanja. Pritom, vrlo je važno imati dobar menadžment koji će poslovanje voditi savjesno i na učinkovit način.

Temelj analize financijskih izvještaja predstavljaju bilanca i račun dobiti i gubitka čije se stavke analiziraju. Pomoću dobivenih pokazatelja i koeficijenata, moguće je ocijeniti kakvo je financijsko stanje poslovanja poduzeća, a posebice njegova likvidnost i zaduženost. Tako analizirani financijski izvještaji i pokazatelji temelj su za donošenje poslovnih odluka i vrlo važne za uspjeh poslovanja u promjenjivim tržišnim uvjetima. Prilikom analize, u obzir bi trebalo uzeti i konkurenciju u istoj gospodarskoj grani i tržišne utjecaje, ali i makroekonomske čimbenike u domeni države.

Analiza financijskih izvješća najvažniji je dio cjelokupne analize poslovanja društva. U vrijeme donošenja godišnjih temeljnih financijskih izvješća javlja se pojačan interes za analizom tih izvješća. Mnogi korisnici financijskih izvješća često kažu da iz njih ne mogu ocijeniti bonitet društva i da izvješća služe samo za zadovoljavanje zakonskih uvjeta. Međutim, na temelju dobre analize može se donijeti mjerodavan sud o poslovanju promatranog društva. Analiza omogućava odgovor na pitanje kako je poduzeće poslovalo u prethodnom razdoblju i kako poboljšati rezultat u narednom razdoblju. Ova analiza preduvjet je racionalnog upravljanja poslovanjem i razvojem društva. Društva se osnivaju radi ostvarivanja što veće dobiti. Maksimalizacija dobiti predstavlja težnju postizanju što većih prihoda i što manjih rashoda. Iskazana dobit u financijskim izvješćima može znatno odstupati od realnog stanja što je uvjetovano načinima obračuna, odnosno u prikazanim izvješćima mogu biti skriveni veći gubici ili dobici. O realnosti iskazanih podataka u financijskim izvješćima daju mišljenje ovlašteni revizori. Što je financijski rezultat realnije utvrđen, bit će bolje i kvalitetnije odluke koje se na temelju istog donose. Zato je nužno primijeniti takav način utvrđivanja svakog dijela prihoda i svakog elementa rashoda koji će dati maksimalno točan obračun, odnosno maksimalno moguć realan financijski rezultat.

LITERATURA

1. Shim, J.K., Siegel, J.G.: *Upravljačke financije*, Zgombić & Partneri, Zagreb, 2007.
2. Siropolis, C.N.: *Menadžment malog poduzeća*, Mate d.o.o., Zagreb, 1990.
3. Skupina autora: *Analiza financijskih izvještaja*, Masmedia, Zagreb, 2008.
4. Skupina autora: *Računovodstvo*, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2010. *Hrvatski standardi financijskog izvještavanja (HSFI)*, NN 109/07
5. *Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI)*, NN 136/2009
6. *Međunarodni računovodstveni standardi*, (MRS), NN 136/09 *Međunarodni računovodstveni standardi*, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb, 2000.
7. Ministarstvo financija RH: *Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja*, na temelju čl.15. st.4. Zakona o računovodstvu, NN 109/7 *Zakon o računovodstvu (ZOR)*, NN 109/07, 54/13, 121/14
8. D-Marin, Marina Mandalina, dostupno na:
<http://www.mandalinamarina.hr/hr/marina/>
9. *Financijska izvješća*, dostupno na: <http://www.proplus.hr/>
10. *Financijski pokazatelji*, dostupno na:
http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:LTyP_6IoRZUJ:www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza_financijski_pokazatelji.pdf+&cd=1&hl=hr&ct=clnk&gl=hr
11. *Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi financijskog izvještavanja*, dostupno na:
<http://www.hanfa.hr/getfile/39377/Me%C4%91unarodni%20ra%C4%8Dunovodstveni%20standardi%20i%20Me%C4%91unarodni%20standardi%20financijskog.pdf>
12. Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske: *Sudski registar*, dostupno na:
https://sudreg.pravosudje.hr/registar/f?p=150:28:0::NO:28:P28_SBT_MBS:10000374_2
13. RGFI – javna objava, dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/jsp/prijavaKorisnika.jsp>
14. RGFI – *Registar godišnjih financijskih izvještaja*, FINA, dostupno na:
<http://rgfi.fina.hr/IzvjestajiRGFI.web/main/home.jsp>

15. Sačer Mamić, I.: *Izveštaj o novčanom toku*, dostupno na:
<http://web.efzg.hr/dok/RAC/imamic/4IZVJE%C5%A0TAJ%20O%20NOV%C4%8CANOM%20TOKU.pdf>
16. Šarlija, N.: *Financijska analiza*, Predavanja za kolegij „Analiza poslovanja poduzeća“, Ekonomski fakultet Osijek, 2009. dostupno na:
http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:3l6q-E_HOTMJ:www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza.doc.pdf+&cd=1&hl=hr&ct=clnk&gl=hr
17. Vukoja, B.: *Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih kao temelj donošenja poslovnih odluka*, dostupno na:
<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:HGl15pb-0qkJ:www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf+&cd=1&hl=hr&ct=clnk&gl=hr>
18. Žager, K.: *Račun dobiti i gubitka – izvještaj o dobiti*, Ekonomski fakultet Zagreb, dostupno na:
<http://web.efzg.hr/dok/RAC/kzager//RA%C4%8CUN%20DOBITI%20I%20GUBITKA.pdf>

Popis tablica:

Tablica 1. Horizontalna analiza bilance poduzeća Marina Šibenik d.o.o.	str.23
Tablica 2. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Marina Šibenik d.o.o.	str.25
Tablica 3. Vertikalna analiza bilance poduzeća Marina Šibenik d.o.o.	str.26
Tablica 4. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Marina Šibenik d.o.o.	str.28
Tablica 5. Koeficijent tekuće likvidnosti	str.29
Tablica 6. Koeficijent ubrzane likvidnosti	str.30
Tablica 7. Koeficijent trenutne likvidnosti	str.30
Tablica 8. Koeficijent financijske stabilnosti	str.31
Tablica 9. Koeficijent zaduženosti	str.32
Tablica 10. Odnos duga i glavnice	str.32
Tablica 11. Koeficijent obrta dugotrajne imovine	str.33
Tablica 12. Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	str.33
Tablica 13. Koeficijent obrta potraživanja	str.34
Tablica 14. Pokazatelje ekonomičnosti	str.34

Tablica 15. Neto marža profita

str.35

Tablica 16. Stopa povrata imovine

str.35